

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG.

Megjelen minden szerdán és szombaton este
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Wekerle-tér 502.

Felolvasó szerkesztő:
Dr. Buza Barna.

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félfévre 5 korona,
negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 10 fillér
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál, Wekerle-tér 502
Hirdetéseket a legutányosabb árban közlünk.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtították, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek. *A Felsőmagyarországi Hírlap kиаóhivatala.*

A függetlenségi politika jövője.

Írta: dr. Zsindely István.

I.

„Un nouvel ordre des choses commence,“ ezek voltak Nagy Frigyes történeti jelentőségű szavai, melyekben II. Józsefnek, a hatalmas szellemű, de alkotásaiban szerencsétlen kezű uralkodónak trónralépte alkalmából kifejezte nemcsak a maga, hanem ügyészölván az egész Európa reményeit és várakozásait.

Si licet magna componere parvis, e szavakkal üdvözölte a nemzeti politikai közvéleménye harmadfél évvel ezelőtt nálunk is Széll Kálmán kormányelnökségét, midőn a Tisza rendszer folytatását képező Bánffy féle erőszakos kormányzat bukása után kezébe vette az ország vezetését, hivatva arra, hogy a régi 67-es alapon visszaállítsa a magyar közélet tisztaságát, orvosolja az elfajult közállapotokat, fenntartsa az alapot

maga integritásában, úgy, mint azt nagy mestere Deák megalkotta és értelmezte. Nem tagadhatjuk, hogy a helyzet, melyben a nagy feladatokra vállalkozott, nehéz volt. At kellett venni a Tisza és Bánffy rendszer örökségét, pártközi paktumokkal lecsendesíteni a parlamenti viharokat, melyekhez hasonlólt alig mutatott fel a nemzet újabb története. Bevinni a béke olajját az elkeseredett és izzó szenvedélyvel folytatott küzdelembe, midőn már a 67-es alap legbuzgóbb és legkiválóbb védei is meghökkentek s kiváltak a párt kötelékéből, lecsendesíteni a felkavart hullámokat, programot adni, mely régi és új párhiveket egyaránt kielégítsen, oly feladatok, melyek eléggé mutatják, hogy az új kormány bölcsője nem volt rózsákkal körülvéve. A küzdelem lezajlott, sokan csendes megnyugvással, legtöbben feszült kíváncsisággal várták, mit hoz a jövő. A nemzeti párt lerakta a fegyvert és sietett is beolvadni ebbe a nagy szabadelvű táborba, mely ellen évtizedeken át s még pár nappal azelőtt is elkeseredett harcot folytatott, s a mely küzdelem alatt a legközelebbi választások idején a párt legkiválóbb tagjaitól fosztatott meg. A nemzeti párt beolvadása szerencsétlen és politikailag is hibás dolog volt. Parlamentáris államokban a legyőzött és megbukott kormány s az ezt támogató párt helyét az új párt-

nak kell elfoglalnia, az ily egybeolvadás, melyhez hasonlóra nálunk már volt példa, hol a győzők és legyőzöttek egyesülnek, csak növeli a régi párt erejét, lehetetlenné teszi a parlamenti váltó gazdaságot, egy egészséges és friss politikai rendszer megalakulását. Az ily politikai átalakulás nem jelenthet új irányokat, nem elégíthet ki senkit, még magukat az illető pártokat sem. Mert a politikai élet elevensége és mozgalmassága, az államélet sikeres vezetése csak az egymást felváltó kormányzati rendszerek egészséges működése által érhető el. Például szolgálhat erre Anglia, melynek pártkormányzati rendszere — mint M. Carthy írja — hasonló a nagy politikai párbajok sorozatához. Két férfi állandóan szemközt áll egymással, egyik a kormány feje, míg a másik az ellenzék feje. Minden győzelem alkalmával helyet cserélnek. A győztes hivatalra lép, a legyőzött az ellenzék helyére.

Két éve mult, hogy elhangzott a „jog, törvény és igazság“ jel-szava, melyet az állam minden erényes polgárának nemcsak ajkain, de szívében és lelkében kell hordoznia. Nagy és magasztos jel-szavak ezek, biztosítékai az állami társadalmi és egyéni életerejének, tisztaságának és tökéletesedésének, hármias csillagai a polgári és politikai szabadságnak s ez alapon nyugvó jogállam rendszerének. De a letűnt két év tapasztalatai azt

mutatják, hogy ez eszmék nem bírják áthatni politikai életünket még ma sem, nem érezzük azok jótékony melegét, a régi ködöt nem bírja eloszlatni a gyenge napsugár. Nem lehet még nálunk beszélni új irányokról, midőn az uralkodó kormányrendszer támasztékai jórésben még ma is azok, kik hűséggel szolgálták a megelőző kormányokat s a kik buzgó tagjai ma is annak a régi gárdának, mely nem hajlandó magát egy könnyen megadni.

Pedig a Tisza és Bánffy rendszer kárhözatos volt nemzetünk életére. A jövő kor elfogulatlan történetírója, ha ugyan akad ilyen (mert ha egy Macaulayt is elfogultsággal vádoltak kártársai, ne csodálkozzék rajta senki, ha kételeyinket fejezzük ki Bekscsik Gusztáv pártatlansága iránt, ki be sem várva a történelmi távlatot, a millennárius történelemben már is megírta a Tisza-Bánffy kormány panegyrisét), midőn vizsgálni és bírálni fogja e korszak eseményeit tanulmányozni fogja az emberek akaratelhatározásának motívumait, lélektani állapotait, az intézményeket, borongó lélekkel és fájó érzelmek között szemlélletti majd azt a pusztítást, mely politikai viszonyainkban az utolsó évtizedek alatt konstatalható.

(Folyt. köv.)

A felső-zempléni bitangok.

Egyre nagyobb kavarodást szűl a viravai esperesi kerület papjainak

De az ilyen esóknak sem élte, sem [heve,
Olyan, mint a napfény papirosra [festve.

V.

Csalán között basa-rózsá,
Ilyen esókot kaptam én!
Lángoló szív: piros rózsá,
Igy azt hiszem, van remény!

Vagy a rózsá maga volt ő!
A csalán meg én valék.
A talány így is érhető.
Mit higýjek most, óh nagy ég!

Hogy ő rózsá, ki ismerte
Azt mindenki tudja,
Hogy a csalánt szereti-é?
Mondja meg azt ő maga . . .

VI.

Letűnt a nap, rá borult az éjjel,
A szívem is teli sötétséggel.
A sugarát ellopta egy kis lány,
Arva vagyok, mint a szél a pusztán.

Megszólal a filemile dala,
Imára hív a templom hangja,
Imádkoznám, de már azt se tudok,
Amióta a rózsám elhagyott.

Fénylő csillag nem ragyog az égen,
Felfő ül ott komoran, sötéten,
Sötét felhő vesd le a gyászodat,
Hadd láthassam meg a csillagomat!

TÁRCA.

Dalok.

A „Felsőmagyarországi Hírlap“ eredeti tárcája.

Írta: Szemere Emil.

I.

Szegény vagyok, mint templom egere,
Nem hinné azt felőlem senki se.
Szeretnem is elhagyott már régen.
A mim van is, az is ócska: szívem.

Május kőble szűli a virágot,
Hogyha néha ibolyát találok.
Szánakozón, mosolyogva mondja:
Óreg legény, ne tűzz kalapodra.

Ördögsekér vágat át a pusztán,
Versenyt futtat vele őszi orkán.
Szerelmem is elvitte magával,
Búgó gerle, csalogány dalával.

Rozzant kunyhó, korhadat a teteje,
Mintha csak a lelkem mása lenne,
Én Istenem! mért nem nyitasz oly boltot
Hol vehetnék újra ifjúságot.

II.

A Tisza rózsája.

Repülnek én messze, messze, messze,
Ha a szárnyam el nem volna metszve.
Elrepülnek régi kis lakomba,
Hol felhangzott ifjúságom dala.

Rozzant a ház, bedűlt a teteje,
Víg dal helyett bagoly huhog benne.

A rózsá is, mi itten virágozt,
Mint a vén fa, nem hajt már virágot.

Pedig egykor víg volt ez a tanya,
Itten fakadt a Tisza rózsája.
Csókos ajka termett menyországot,
Tüzes szeme felgyújt egy világot.

S mint a kalász arató kezére,
Ugy hullottunk mind előtte térdre.
Mosolyáért odaadva éltünk,
Égy szaváért lelki üdvösségünk.

S ha felesendült vidám kacagása,
Azt hittük, hogy virág fakadása.
S ha suttogott, mint lány tavasz lehe,
A szikla is megremegett bele.

Fátyolt reá, ne játszszunk e képpel,
Attól félek, még örület fog el.
Fátyolt reá, mert most már az arca
Ráncosabb tán, mint az asszu szilva.

III.

A vár ormot ellepte a repkény,
Szívem is rom, nem élteti remény.
Ninesen semmim, semmim e világon,
Az éltet is csak úgy sántán járom.

Törpe lelkem, összetört a szárnya,
Nem repülhet fel a bére honába,
Mint királyság nem nézhet ott szélylyel
Fátyolozott üveges szemével.

De minék is vigyáznám a földet,
És lakosát, ezt a kores szűlöttet.
Aranyt kerget sóvár, kufár lelke,
Kongó ércért eladó mindene.

Hiválgó fény e világ hű arca,
Czifra ruha, pulya lélek abba.
Szerénysége, mint légyé oly fajta,
Százszor üzd el, százszor száll az vissza

Csalfa könnye, mint az ápril hava,
Virágot költ, aztán elfagyaszta.
S maeska gyanánt az egérről játszva
Gyönyörködik kinos vég tusádba.

S mint a tigris, a vadon királya,
Lesből ront rá az áldozatára.
Hogy nines semmim, minő nagy sze-
[rencse,

Nem ront így rám falánk sáska serge,
IV.

Tücsköt és bogarat miért írok össze?
Mert a képzeletem ninesen gúzsba
[kötve.
Él-e a nap alatt, kinek nines bogara?
Tücsök komám pedig dalos víg cimborá

Hogy miért szól versem lányról és
[subáru?
Suba alatt a lány édes esókot árul.
Szerelem kerje az, virít a rózsája,
S egy világot tölt be édes illatárja.

Vagy azt akarjátok, tudósról daloljak,
Fölfedezőiről vasut, telephonnak?
Igaz, a vonatnak semmi sinesen mesz-
[sze,

S gyorsabban jutok el rajta kedve-
[sembe'.
Egy pillanat alatt dróton bármily
[távra
Ezer esókot küldök rózsám ajakára.

hazafiatalan határozata. Ugy látszik, hogy csakugyan hasznunk lesz ebből a gasszágból: felébred a magyar társadalom, s valahára komolyan hozzáfog a magyarsághoz.

Legújabbban Széll Kálmán belügy-miniszter érdeklődött az ügy iránt, s jelentést kért felőle az alispántól. Majd meglátszik, mit fog tenni!

Chanát Irén, az orosz mozgalom vezetője, hűpétfines hangú nyilatkozatot közöl a Zemplénben. Többek közt ezeket mondja:

„Alkotnak számunkra egy ember-séges törvényt (az 1868. XLIV.), mely szerint kulturánkat nemcsak szabadon kultiválhatjuk, de fejleszt-hetjük is, azonban nemcsak elvár-ják, de sőt nyíltan követelik tőlünk, hogy azt igénybe ne vegyük, mert ellenesben rögtön „pánszlávok” vagyunk minden különbségen kívül, akár házi, akár egyéb ügyről is volna szó. A papi gyűléseken, tudvalegleg, nem országra szóló, hanem csak az egyházat és híveit érintő, tehát specialiter bel-illetőleg házi ügyek tárgyaltnak és pedig rendszeren azon a nyelven, melyen a rájuk bízott néppel érintkezünk. Laborczi egyházi kerületünk népe pedig kis-orosz nyelven beszélvén, ezen érintkezünk vele: mi tehát természetesebb, ha mi bel-ügyeinkben szintén ugyanazt a nyelvet — anyanyelvünket — használjuk.

És ezt indítványoztam én az 1900. évben Mező-Laborezon megtartott egyházi gyűlésünkön, annál is inkább, minthogy a magyar jegyző-könyv csak rövid idő előtt és minden határozat nélkül hozatott be; indítványom szótöbbséggel csakugyan el is fogadtatott, de — az ország még sem dönt össze.

Hol tehát itt a pánszlávizmus, ha én csupán természetes és törvényileg is biztosított joggal élek?”

Hát erre a henegegre csak azt jegyezzük meg, hogy ha mi *Vályi* püspöknek volnánk, mi is élénk természetes és törvényileg biztosított joggal és *Chanát* uratam berendelnék Eperjesre magunkhoz valami apró kis képlánságra, vagy pedig át-helyeznők a legsoványabb jövedelmű tiszta magyar paróchiára. Ott aztán tündölné holttig azon, hogy mit követel a tiszesség egy olyan pap-tól, aki magyar föld kenyerét eszi.

Sokkal érdekesebb és felháborítóbb ennél az a cikk, amely a virávi ügyről a *Galícia* című lemergi lapban jelent meg, s amelynek magyar fordítását érdemesnek tartjuk egész terjedelemben közölni.

Jellemző, hogy ketten kapnak benne dicséretet: *Chanát* Irén és a magyar hatóságok, *Chanát* ur biztosan örül a *Galícia* dicséretének. Hogy a magyar hatóságok is örülni fognak-e neki, azt nem tudjuk.

Ettől a laptól most vonták el a postai szállítást, de azért minden orosz érzelmű görög katolikus pap olvassa a felvidéken. Nem is a lapot kell kiiltatni, de azokat a papokat kell kibotolni az országból, akik elég nyomorultak nyíltan dicselkedni arról, hogy ők oroszok.

A cikk így szól:

A magyar—orosztelligencia demoralizációja.

A magyar oroszokról lapunkban rámutattunk, hogy a magyar oroszok elveszték nem a magyar kormány az oka, hanem első sorban a magyar orosz intelligencia. A magyar orosz intelligencia az előjáróság és kormány előtt magyar hazafinak akarva magát mutatni, nem elégszik meg azzal, hogy a politikai dolgokban nyíltan a magyarokkal tart, hanem az általános és nemzetiségi dolgokban is magyar-nak mutatja magát, sőt magyarabbnak, mint azt tőle a tösgyökeres magyarok és a hatóság kívánna.

Ezen októli a magyar orosz intelligencia társalgási nyelvül az utolsó években nemcsak otthon fogadta el a magyart, és levelezésében is a magyar nyelvet használja, hanem szemináriumaikban is a magyar

nyelvet használják — (ungvári és eperjesi) — és az úgynevezett gimnáziumokban (az orosz gimnásiumi ifjak intézetében) s általában az összes orosz intézetekben s testületekben is. — Ugyisint az orosz lelkészek hivatalos beadványai az orosz püspökhöz és szentszékekhez, az orosz szentszékek tanácskozásai a gyűléseken, és az orosz papi gyűlések magyarul folynak és ezen gyűlések jegyzőkönyvei nem orosz, de magyar nyelven vezetettek.

Az ungvári orosz szemináriumban a növendékek önképzőkört állítottak fel, a hola tudományban, nyelvészetben képezik magukat s az év végén záró gyűléseket tartanak, a melyeken az előjáróság díjakat tűz ki. Ezen díjazandó tételek készíthetők magyar és orosz nyelven, mégis ez év végén az utóbbi nyelven egyetlen tétel sem volt kidolgozva, csakis 18 tétel magyar nyelven.

Amint ebből látszik, a magyar orosz intelligencia maga nem akar beszélni, írni és tanulni oroszul, pedig ezt a hatóság sem tiltotta s nem is tiltja, csak is azt kívánja tőlük, hogy a magyar nyelvet is bírják. Ők csak annyit tudnak oroszul, a mennyit a buta néptől tanultak a falun, és ha oly körülmények közt születtek, ahol a néppel nem érintkezhetek, ahol nem tanúlhattak meg jól oroszul, nem törődnek vele, hogy megtanulják a nyelvet, belépnek az orosz szemináriumba, felszenteltetnek lelkészi állásra, habár elemi sem ismerik azon nyelvet, amelyen kötelesek az Isten igéjét a népeknek hirdetni és végezni az istentiszteletet.

Igaz, hogy az ungvári és eperjesi gimnáziumokban az orosz nyelv előadatik — de nem mint kötelező tantárgy, s így ezen nyelv előadását csak néhány orosz nemzetiségű tanuló hallgatja, s megelégszenek azzal, ha megtanulnak némileg írni és olvasni. Ezen okból a szemináriumban a tárgyak magyarul és latinul olvastatnak, sőt az ungvári gimnásiumban még az egyesült hitant is magyar nyelven adják elő.

Ha a szemináriumban a tantárgyak fele, vagy nagyobb része oroszul olvastatnák, s a másik fele, vagy kisebb része magyarul, és szintúgy ha az ungvári gimnásiumban az egyesült hittan oroszul adatik elő, remélhetőleg a magyar hatóság ezt nem ellenézné.

Ez nem is kényszerítette a magyar oroszokat, hogy az orosz hittant az ungvári gimnáziumban magyarul tanítsák, és hogy a lelkészi hiezeumokban magyar és latin nyelven tanítsanak, de a magyar orosz lelkész-tanárok föltették magokban ex propria diligenia, hogy megmutatják a magyar hatóságnak, hogy ők, a magyar oroszok, nagyobb magyar hazafiak, mint a tösgyökeres magyarok. S épen ezen ezülből a magyar orosz intelligencia otthoni társalgási nyelvül az orosz nyelv helyett a magyar nyelvet használja, a lelkészi hivatalokkal magyarul levelezik, sőt az eperjesi gyűlések jegyzőkönyveit is magyarul kezdik vezetni.

Ma már a magyar oroszok anynyira jutottak, hogy az orosz nyelvet már csak akkor használják, ha a falusi néppel beszélnek, s ezt is csak akkor, ha a nép teljesen nem ért magyarul. Sőt a magyar orosz lelkészek már a néppel is magyar nyelven érintkeznek s még a falusi orosz ifju nemzedéket is az iskolákban reá kényszerítik anynyira a magyar nyelv tanulására, hogy az iskolák bevégezte után teljesen beszélhessen magyarul. A falusi iskolák tanítóit jutalmakat kapnak, ha ezen a téren az iskolás gyermekek nagyobb eredményt mutatnak fel.

Megjegyzendő, hogy a magyar orosz nemzetiségi iskolák az orosz egyházmegyéek felügyelete alatt vannak, mint nem államiak, csak is felekezeti, és hogy a tanítók ezen

iskolákban egyidejűleg egyházi kántorok is, és kiképeztetést az úgynevezett gör. kath. illetőleg orosz preparandiában nyerne, melyek az orosz püspökök és szentszékek felügyelete alatt állanak.

Hogy a magyar oroszintelligencia a demoralizáció mily fokára süllyedt, mutatja a többi közt a következő újabb történet, melyet lapunk egy barátja közöl velünk:

„Pünkösdi utáni esőtörtékön Mezőlaborezon (Galícia határán, Lubló mellett) a laborez-kerületi papság gyűlést tartott, amelynek elnöke *Gulovics* János atya volt Viraváról.

A nem régen Felső-Szepességről a csernési paróchiára átköltözött *Chanát* Irén atya a gyűlés idején előterjesztette, hogy a jövőben a gyűlések jegyzőkönyveit nem magyar, de orosz nyelven irassanak, mint az a régebbi időben történt.

Ezen előterjesztés ellen vastagon kikelt *Tutkovich* Bertalan, Radványi község tiszta orosz lelkésze. Kijelentette, hogy azt soha meg nem engedi, mivel ő az orosz nyelvet nem érti (!) Pedig *Tutkovich* atya köteles oroszul prédikálni és a néppel csakis oroszul beszélni, a miből következik, hogy a néppel nem tudja megértetni magát.

*Tutkovich*nak az indítvány előterjesztője, *Chanát* atya felelt, esodálkozásán adva kifejezést, hogy lehet egy orosz papnak nyilvánosan kijelenteni, hogy ő oroszul nem ért. Még azon esetben is, ha *Tutkovich* atya tényleg nem értene az orosz nyelvet, mint oroszlekipásztor, köteles volna oroszul megtanulni. *Chanát* atyának nyilatkozata *Tutkovich* atyát a végső dühösségig ragadta.

Kijelentette, hogy annyit tud oroszul, a mennyire szüksége van, s végül fenyegetődzött, hogy elhagyja a gyűlést, ha azon oroszul fogják a tárgyalást és a jegyzőkönyvet vezetni. Noha *Tutkovich* atya továbbra sem szűnt meg orditozni, dühösködni és fenyegetőzni a gyűlésen, *Chanát* atya nem engedte magát megijeszteni, és követte, hogy előterjesztése szavazás alá boesáttassék. „Meglátom — mondá ő — ki tartja magát közöleték még oroszoknak és ki tud oroszul!” *Chanát* atyának indítványát 8 szavazattal 4 ellenében elfogadták.

Megörökítésképen ide esatolom, hogy *Chanát* atya indítványa mellett szavaztak a következő lelkészek: *Homeskó* Pál Haburáról, *Szavarszky* Pál Boráról, (boldogult *Szavarszky* Gyula magyar—orsz hazafi és író testvére Cseretészről), *Rajkovics* Vladimir Mezőlaborezról, *Bacsinsky* András Vidrányról, *Kovalicsky* Irén Béláról, *Turkinyák* János Zbojáról, *Kolcsik* Rokityéről, *Gulovics* Viktor Szukórol, Magyar jegyzőkönyv mellett szavaztak a következő orosz Káin-lelkészek: *Petravszky* Leó Világról, *Petravszky* Antal (agg. megalázván az ő ősz fejét!), *Gerbery* Ede Krasznibrodórol és *Mihalics* György Csebinyéről (orsz hazafiak nemzetségének tagja).

A magyar jegyzőkönyv mellett szavazó ezen négy orosz pap fiai orosz kényeren vannak nevelve és gyermek koruktól beszékdí orosz szel lemet szívátk magukba. A gyűlés elnöke *Gulovics* esperes atya, s az indítvány megtevője *Chanát* atya és ennek ellenzője *Tutkovics* atya nem szavaztak.

Ezen jellemző eset épen úgy, mint az orosz nyelv ellenzője, *Tutkovich* atya egykép mutatja nekünk, mennyire terjed a magyarok demoralizációja, és mily borzalmasan gyűlölik ők azon nemzet nyelvét, a mely őket saját kenyérével táplalta és ma is táplálja, azon reményben, hogy neki szolgálnak.

Szűgyen és gyalázat legyen osztályrésze ezen népek, és adná Isten, hogy minél hamarabb még nyomuk is kiveszne az orosz földről, melyet ők kenyérért kövel dobálnak!

Ezek után még csak egy megjegyzésem van:

Csernicsky István barátom, patakai r. kath. hittanár, a *Sáros-patak* múlt számában összeszed engem, hogy minek fogom én fel olyan tragikusán, ha egy pár pap az egyházi hivatalos nyelven akar tárgyalni, s mért nevezem azt mingyárt hazaárulásnak.

Hát ebből a pánszláv cikkből lát-hatja, hogy micsoda gaz banda garázdálkodik ott a felvidéken, s hogy nem csak olyan kicsi a baj, mint ő képzei. Bizony nem szenteltvétel kell ott segíteni, de bottal és szeptével!

Mindenféle beszédek.

A főispáni beiktatáson elhangzott beszédek egy részét itt közöljük:

I. Gróf Andrásy Sándor üdvözlő beszéde a vasutnál:

Méltóságos Főispán úr!
Ősi szokás szerint jelenünk meg méltóságod előtt, hogy székfoglalása alkalmából üdvözlőjük. (Eljenzés) Mert főispánunkban nemcsak az államhatalom képviselőjét tiszteljük, de vármegyénk érdekei leghatalmasabb örét, közéletünk vezérét.

Őszinte öröm tölti el kebleinket, mely hálával tartozunk kegyelmes királyunknak, hogy zemléni embert volt kegyes vármegyénk élére állítani, akinek tetteit nem pusztán a kötelességérzet fogja vezérelni, de a szeretett szűkebb hazája iránti ragaszkodás. Méltóságodat eddig a leggyöngédebb érzelmek kötik a vármegyéhez, itt töltötte gyermekkorát, mint ifju, itt volt álmának első színhelye, melyek emlékei a férfit is mindig visszavonoztatták. Ezentúl sulyosabb láncok fogják hozzá fűzni, de elviselnie könnyű lesz, mert erősebbek.

Méltóságodra szép, de nehéz feladatok várnak, melyek sikeres megoldása méltóságodnak dicsőséget, nekünk megelégedést fog hozni.

Közigazgatásunk javítása, anyagi jólétünk emelése, a kívándorlok, a magyarság ügye, gondjai állandó tárgyát fogják képezni.

Hazafias működésében, vmegyénk közönségének erős támogatására számíthat, legfőbb kívánságunk, hogy a közel jövőben nemcsak a remény és tisztelet, de a hála és szeretet hangjain üdvözölhessünk. — Isten hozott!

II. A főispán válasza:

Kedves barátom! Tisztelt Uram! Fogadják kérem azon szép szavakért, melyeket Andrásy Sándor gróf kedves barátom, az Önök nevében hoztam intézett, őszinte szívből jövő, legfőbb köszönetemet. Nem is mondhatom, mennyire megörvendeztet engem az a szívélyes és fényes fogadtatás, melyben a mai napon mindenütt résztesenek. Legyenek kérem meggyőződve, hogy én mindenkor teljes erőmből törekedni fogok, hogy magamat a kitüntetésre méltónak mutassam, és hogy e vármegyére nézve hasznos munka által, kérdemeljem magannak előlegezett bizalmukat. De én nemcsak együtt működni kívánok önökkel, hanem minthogy részemek ki szándékozom venni itt, új otthonomban a társadalmi életből is, remélem és hiszem, hogy megismerve és megértve egymást, együtt fogunk érezni is. Forrón remélem, hogy a haza és a megye iránt táplált igaz szeretet érzetében egybeforrva, mindnyájan közre fogunk működni e dicső multu megyénk felvirágoztatására, és hogy a kölcsönös rokonszeny és becsülés köveiből összerakva a bizalomnak azon talapatát, mely minden üdvös munkának alapját képezi, sikerülni fog nekünk építeni és alkotni Zemplénmegyének javára és boldogságára. Ezt kívánom, ezért fohászokom!

III. A főispán tiszta a királyra:

Tisztelt Uram! Ősi szokás, hogy az ünnepélyesebb, fontosabb mozzanatoknál minden fia e nemzetnek, mely a legnehezebb küzdelmek közepette is, törhetetlen királyhűs-

gének annyi fényes tanujelét adta, hogy minden igaz magyar első sorban a magas trón felé fordítja tekintetét. Épen ezért, de szívem őszinte sugallatának is engedve, én maszint mindenek előtt Sz. István koronájának jelenlegi fejkölt viselőjére emelek poharat. I. Ferencz József, legkegyelmesebb urunk és királyunkra, ki az alattvalóért való munkálkodásban a kötelességteljesítésben példaképen tündököl e nemzet szemé előtt, és a ki bölcsességgel megteremtette azon fenséges harmóniát, mely ma trónt és nemzetet elválasztó határral egybefűz, ragyogó sugarával bearayozza alkotmányos életünknek egét. Szóval — kinek homlokát a legszebb, a legmagasabb uralkodói erények övezik, és a ki ezek által nemcsak nemzetének forró háláját és rajongó szeretetét, de a külföldi összes népeinek bámulatát és hódolatát is vívta ki. A mindannyiunk szívét eltöltő igaz hála és szeretet érzelmétől áthatva, azon hő fohással fordulok az Égek Űröhoz, oltalmazza, áldja, és tartsa meg még igen sokká a jó, a böles királyt, alattvalóinak javára, és a magyar haza boldogságára. Eljen!

IV. Gróf Mailáth József beszéde:
Tisztelt Urain!

Őszinte örömmel engedtem a megtisztelő fölhívásnak, hogy az új főispán ünnepélyes beiktatása alkalmából tekintetes és nemes Zemplénvármegye közönsége nevében ősrégi szokásként „áldomást igyvak”, gróf Hadik Béla ő méltóságára. És én tisztelt uraim elmondhatom, hogy e felhívással igen kedves kötelesség teljesítéséhez jutottam. Legyen szabad ezt röviden indokolnom. Tizenkilenc esztendője lesz ugyanis most ősz-levelhullás tájja, hogy bár nem mint e vármegye szülöttje, de ősrégi „nemzettség” sarja, ide, hazánk e nagy multu pontjára jöttem. Korom az őznek ellentétét mutatta. Tavasz lakott szivemben, eremben. Egész fiatal valék. Boldogemlékü, felejthetetlen, jó édes atyám áldásával és a tapasztalt kor jó tanácsaival eresztett útnak új fészke felé. Azt mondta elsőben: „cum patre guardiano sempre bene!” vagyis tisztelt azt, akú a tekintély megóvása céljából helyezték állásába. És azután így beszélt: „Édes fiam, Kossuth Lajos megvívójában jól beszélnek és szépen irnak az emberek, tanuld meg te is az írás mesterségét s ha felszólalsz, szíved meg egy öreg táblalabirónak. Bésán Mukinak böles mondását: „Ha beszélni akarasz, beszélj, de csak röviden és okosan.” Még egy harmadik tanácsot is adott: ha a nobile officiumnak ideje lejárt, ha az önzés korában éljük is napjainkat; az emberek szívesen fogadják az ingyen jó munkát, mind őnzetlenebbül fogod tehát a közt szolgálni, anél többre fognak az emberek becsülni, de magad is megnyugvást fogsz találni abban, hogy kötelességednek mindig híven megfeleltél. E jó tanácsokat legjobb igyekezetem és tehetségem szerint követtem, már azon elnyél fogva is, melyet a mi nemzetségünk mindig vallott: decus est natis praeclaros habuisse parentes, ni moribus studeant illis esse pares.” vagyis ne a mi őseinket tekintjük szellemi tőkének, melyből élünk, hanem saját emberségünket és a kettőzött igyekezetet, hogy hozzájuk méltók lehessünk! A megye közönsége bizonyára tudja, hogy az 1882-ik év őszétől fogva, mint e megye tiszteletbeli főjegyzője, a 84-ik évtől a mai napig pedig mint a közigazgatási bizottság tagja, minden a vármegyét érdeklő fontosabb tárgyalásnál kivettem részemet: a volt főispán törekvéseiben, ha az a saját meggyőződésemmel egyezett, mindig támogattam; ha az a meggyőződésemmel nem egyezett, agályomat, véleményemet neki nyilant, férfiasan megmondtam, de mindig tárgyilagosan, a tiszteletnek azon korlátai között, melylyel egyrészt a megye közönségének tartoztam, más-

részt pedig azon oknál fogva, mert a volt főispánban első sorban meggyék és hazánk egyik nagy fiának, gróf Andrássy Gyulának bizalmas emberét tekintettem, de továbbá, mert nálammal sokkal idősebb férfunál a karkülömböset és a tisztessz hajat respektáltam.

Igy, míg a közügyek szolgálatában élénk részt vettem, addig ellenőrzési jogomat is a legnagyobb higgadsággal, nyugodtsággal, de a legnagyobb határozottsággal minden elhárítási, vagy elkedvetlenítési kísérletek dacára mind végig gyakoroltam. Ezen folytonos érintkezés által, melyet egyrészt a végrehajtó hatalom és a közigazgatás szerveivel, másrészt a megye közönségével fenntartottam, megszerettem a megyei viszonyok alapos ismeretét, s így talán jogosítva is volnék kritikát gyakorolni az immár letűnt korszakról. De nem keresem én most uraim ezt a tért. Az idő is int, az ünnepies hangulat is más irányba vezeti az én lelkemet. Meg vagyok ugyan is győződve, hogy a megyei viszonyok és így az adminisztráció eltorzulásának, mondhatom, elfajulásának nem mindig a személyek az okai.

Az okokat magában a rendszerben keresem, mely rendszernek tulzásait, a hatalomnak egy párt körében való tultság központosításában meggyökereztségében és megosztosodásában találtam. — Ne is vegyüljenek a mai és már — adja Isten — további emelkedett, felfrissült hangulatba, az örömeceppokbe keserű írümeseppok. Borítsuk a multat jóakaratu fátyollal.

Révedező tekintetűnket bizalommal vessük a jövő felé! Hiszen a jobb jövőnek hajnal pirkadását édes mindnyáján várva várjuk!

Mi egy fiatal erőt kaptunk az új főispánban és bár őt még a köztevékenység terén nem ismerjük, a ma hallott remek bemutatás beszéde után bizalmat előlegezünk neki, annál is inkább, mert azt gondoljuk, ha már vállalkozott ezen hálás, szép, de mindenesetre nehéz feladatra, hogy akkor annak meg is fog felelni. Mint a közgiz, biz. jelenleg legidősebb választott tagja, legyen szabad a közönség nevében kifejezést adni annak, hogy mi várunk, mit reménylünk mi a mi főispánunktól! Ha a megyei élet a változó viszonyok folytán azt a jelentőségét elvesztette is, amely neki azelőtt, mint az alkotmány védbátyja jutott, mégis ha a közönségben meg van a helyes érzék, ha a vezető elem, de különösen a főispán — amint azt mai beszédjében ő méltósága olyan szépen érezte is — társadalmi uton meg tudja találni azt az ideális kapcsolatot, mely az embereket egy közös célra való működésre ösztönzi, akkor abban a megyében egészséges vérkeringés lesz. Az a megye minden igaz, szép és jóra képes lesz.

Ehhez azonban szükséges, mint a főispán ő méltósága igen szépen kifejtette, hogy az emberek állás, nemzetiség, vallás, foglalkozás, kor és egyéb különbség nélkül azt érezzék, hogy ők mind egyenlő elbánásban részesülnek, egy szóval, hogy a jog, törvény és igazság jelszavát nemcsak altatóként alkalmazzák rájuk, hanem ők azt magukon is jöltevényen tapasztalhatják. A jog, törvény és igazság jótéteményeit azonban csak ott lehet a maga teljességében élvezni, hol az következetesen, minden fokozaton keresztül diadalra jut, vagyis, ha az ugy a nyilvános, mint a magánélet mindazon fázisaiban és az állami élet mindazon vonatkozásaiban, ahol az egyszerű adófizető polgár a végrehajtó hatalommal áll szemben, azt tényleg éri és tapasztalja is; ezért elengedhetlen feltétele egy nemzet, egy állam boldogulásának a jó közigazgatás. Ahol ugyanis jó közigazgatás nincs, ott nincs meg az élet és vagyon biztonság, a jogoknak épségben tartása, a törvény, a meggyőződés és a gon-

dolatszabadság tisztelete; egy szóval ott az önkénynek nyílik meg a kapuja, a mi mindig jogtiprással végződik, az egyeseket elkedvetleníti és forrásává lesz mindazon surlódásoknak és kellemetlenségeknek, melyek nemcsak a megyeháza termeiben jutnak azután kitorésre, hanem a magánéletbe, a magán viszonyokba is behatolna árnyoldalukkal, mint az esővíz és hajcsöveknek lassan mindenné behatol, nem azért, hogy termékenyítsen, hanem hogy pusztítson. Ezt föltétlenül tűzhetjük tehát ki azt, hogy az adminisztrációban meglegyen az az objektivitás, az a pártatlanság, mely egy jó adminisztrációnak a főkölléke, hogy lássa mindenki, hogy egyaránt osztályosa azon jótéteményeknek, melyek őt megilletik és hogy pártállás, vallás, és vagyona való tekintet nélkül jár az osztó igazság. Ha a tisztviselők tudatára fognak jönni annak, hogy a közönséget vannak hivatva szolgálni, és nemcsak maguknak élni, — ha kötelességeiket híven fogják teljesíteni, a bizalom a végrehajtó hatalom iránt, mely egy egészséges fejlődésnek egyedüli forrása, meg fog jönni és különösen azoknál, a kik nem képesek magukról gondoskodni, s akik, legyünk őszinték, el lettek eddig széles e hazában hanyagolva: a sors által kevésbé kegyeltek érezni fogják akkor, hogy van, aki róluk gondoskodik! Mert avval legyünk tisztában, hogy a nép az ország legtöbb helyén egyéb okok mellett is a jogvédelem teljes hiánya, a rossz adminisztráció miatt vándorol ki. Ebben rejlik tehát a féladat, és ha nálunk a jogvédelem elfoglalja a maga méltó helyét, akkor a többi magától fog jönni. Ez a mi kívánságuk ez a mi programunk; mely a ma hallott főispáni beköszöntővel teljesen kongruál, teljes objektivitás a közigazgatásban, a jog, törvény és igazság minden fokozaton való keresztül vitele, egy szóval az igazságos mérték, a tisztesség, becsület és valódi szabadsátság és nem szabadosság. — Ez igen egyszerű és könnyű, de boldogító drága szerzeménye egy nemzetnek. — Hisz a főispán, mint a kormány bizalmi férfa, csak az állam érdekeinek megóvása felett van hivatva örökölni, ő ezért legfőbb felügyelője a vármegyének, lelkiismerete, őre a közügynek, de éppen azért kell hogy a pártok felett álló legyen. Ha ezen az uton fog az új főispán haladni, legyen róla meggyőződve, hogy mi őt őszintén támogatni fogjuk.

Mi közreműködni fogunk mindnyáján kivétel nélkül, legjobb erőnk szerint, mert a mai kor a szociális kérdés, a szövetkezetek korszaka, az az elvet valja: egy mindnyájáért és mindnyájá egyért. — És a társadalmi békét-csak ugy tartjuk fenn, ha kiki a maga helyén, a maga tehetsége szerint a kötelességét teljesíti. — Éppen ezért végtelen öröme van ma ennek a vármegyének, hogy már új főispánunk fellépésében megjelenni láttuk a bizalom, az erő láncain azt az első hatalmas gyűrűt, melynek folytatását most már együttes erővel vagyunk hivatva tovább kovácsolni. Adja Isten, hogy az úgy legyen, és hogy mi mindnyáján a legnagyobb egyetértéssel közreműködhessünk szeretett megyék és hazánk felvirágzásán. Ezen óhajással, ezen reményben, ezen biztos tudattal emelem poharamat és írtém azt méltóságos Hadik Béla Zemplénvármegye főispánja egészségére, a magyarok Istenét kérve, hogy őt a megye, a haza javára, családja, mindazoknak örömeire, kikhez őt a tisztelet kötelei fűzik, egészségben tetterőben sokáig éltesse!

V. Ambrózy Nándor beszéde:

A zemplénmegyei ügyvédi kar szerencsésnek éri magát, hogy Méltóságodat főispáni székfoglalója alkalmával üdvözölheti.

Teszi ezt annál készségesebben, mert azon meggyőződésben él, hogy a

a vármegyei közigazgatásnak czéltudatos vezénylete fontos nemzeti kérdést képez mely elől elzárkózni annyit tenni mint tagadni a jó és gyors közigazgatás szükségét, mert az emberi elme legszigorúbb követelményeinek megfelelő törvény és a legjobb tisztviselői kar mellett is csekélyek lennének az eredmények az irányadó és egyuttal ellenőrző vezénylet hiányában.

Nem értjük ezalatt az egységes akarat erevségét, mely az önkormányzatra sorvasztólag hat és elvtelen oportunitasura vezet, hanem azon fekkölt irányvezeték érvényesülését, melynek Méltóságod szék foglaló beszédében kifejezést adott.

Bizalommal nézünk méltóságod vezénylete elé azon történeti név nemes hagyományainál fogva, melyet Méltóságod szerencsés viselni, azon programmal elveknél fogva melyeket székfoglalójában kifejtett, melyek biztosítékot nyújtanak arra nézve, hogy a közérdeket mindenek fölé fogja helyezni hatványozodik azon gondolatban, hogy Méltóságod kinevezése a jog és igazság jegyében látott napvilágot.

Isten éltesse Méltóságodat és adjon erőt és kitartást hivatásának betöltésére.

A MEGYE ÉS A VÁROS.

— Városi közgyűlés. Sátoraljaúj hely képviselőtestülete e hó 17-én rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a városatyák szokatlanul kis számban jelentek meg. A közgyűlés első tárgya a belügyminiszternek a közvághódi szabályrendeletre vonatkozó intézménye volt. A szabályrendelet az izraelita hitközségeknek az éjjeli vágatást nem engedte meg, holott erre rendkívüli esetben okvetlen szükség van. A belügyminiszter a szabályrendelet e része ellen beadott fellebbezésnek helyt adott, az éjjeli vágatást oly feltétel mellett, hogy az intenzív világítás mellett történjék megengedte, illetve a szabályrendeletet ily képen módosította. Egyszersmind a nagy vágómárhák vágatási díját 10 koronáról 6 koronára, a kisebb vágómárhák díját pedig 5 koronáról 3 koronára szállította le.*) A községi közmunka váltáság árát napi 64 filléren állapította meg a közgyűlés. A vallás és közoktatásügyi miniszter a tornacsarnokot leiratában újabb 5 évre kérte használatra. A képviselőtestület tekintettel arra, hogy a tornacsarnok már rozog állapotban van s így közveszélyes, külföldben is e helyet parkirozni kívánja, a miniszter e kérelmet nem teljesíthette. Végül néh. *Maltasovszky* Kálmán szinügyi bizottsági tag helyére *Szekely* Imrét választották.

A legfőbb minden egyéb.

— Az újhelyi hegyközség ügye. —

Sullivan híres operettje szerint a mikádó birodalmának három tisztviselője van: egy legfőbb hóhér, egy legfőbb minden egyéb, és egy legfőbb egyéb semmi.

Újhely még ennél is különb, mert itt semmi más nincs, csak egy legfőbb minden egyéb. (Száz aranyat adunk annak, a ki ki nem találja, hogy ki ez!)

Szó jöven Újhelyben a hegyközségekről, a legfőbb minden egyébb egész természetesen találta, hogy azokban is ő legyen a korlátlan ur.

A törvény szerint ugyan a hegyközségek teljes önkormányzattal bírnak. — de hát mi köze van a törvényhez az újhelyi polgármesternek? Nem olyan ur ő, akinek minden telenyomatott papíros imponál!

Igy gondolkozott *Szekely* Elek, és — szegény, de ugy van — Zemplénvármegye igazat adott neki. A miniszternek kellett a vármegyét törvénytiszteltre kioktatni.

Az érdekes eset így történt:

Újhelyben eddig összesen öt hegy-

*) A vághóid botránnyosan érdekes ügyével külföldben legközelebb bővebben foglalkozunk. *Szerk.*

község alakult. A polgármester úgy gondolta, hogy okosabb lenne ezeket egyesíteni.

Ez alapján jó és okos gondolat. De nem jót és okost akart vele tenni Székely Elek, hanem csak a saját hatalmát növelni. S úgy akarta a hegyközséget, hogy abban is ő parancsoljon. — amit ő diplomatikusan úgy fejezett ki, hogy: *a hegyközség ügyeit a város tanácsa látssa el.*

E végből összehitta az érdekelteket a következő végzéssel:

Előterjesztése a *Boglyoska—szárhegy hegyközs.* választmányának Sátoraljai helyi határában lévő összes szőlő területre vonatkozólag egy általános hegyközs. megalakítása tárgyában.

Végzés.

Tekintettel arra, hogy Sátoraljai helyi város határában lévő szőlő területek közül *mult év folyamán 5 hegyközség alakult meg*, ezek közt azonban csak az előterjesztéssel élő hegyközség bír jóváhagyott rendtartással és szabályszerűen működik, míg a többi 4 hegyközség hivatásának távolról sem felel meg. Tekintve továbbá, hogy e város határában a szőlők felújítása rohamosan haladván, tekintélyes értéket képviselő szőlő vagyónunk felügyelete hiányosan történik, annak ellenőrzésére mi gond sem fordítottuk.

Ezekből folyólag e város tanácsa célirányosnak találta Sátoraljai helyi város határában fekvő Kis s Nagy Cseppe, alsó, felső Mocsár, Boda, Tompa, Melegoldal, Veresföld, Dörzsik, kis, nagy s közép-szárhegy, kis s nagy Boglyoska, Vároldal, Oremus, Sátor-Némahegy, kis s nagy Köves, Vjoka, Szemszuró, Bancsi, alsó felső fekete hegy, kis s nagy Bányi, alsó s felső Esztáta, és felső veres Haraszt örsz-beli szőlő területekre nézve egy általános hegyközség létesítésének oly módon, hogy ezen község ügyeit a város képviselőtestületének felügyelete mellett a város tanácsa látssa el. Mely ebből Sátoraljai helyi város határában nagy területen 1899. okt. hó 30. napján d. e. 9 órákor tartandó közgyűlésre az érdekeltek birtokosok s tarcali vinélér iskola igazgatója, előbbiek azon figyelemzetéssel hivatalnak meg, hogy *esetleges távol maradásuk úgy fog tekinteni, mint a kik a megalakuláshoz hallgatag hozzájárulnak.* — Sátoraljai helyi, 1899. szept. hó 22-én. Székely Elek polgármester.

Az érdekeltek összejöttek, de nem a polgármester innye szerint határoztak, — az egyesülésre nem szavaztak a többség.

De mire való volna a fíflka, ha még ezen se segítene!

Összes szavazatot terület szerint 1151 hold. Ebből csak 256 hold szavazott igennel. Hogy lesz ebből a szavazatok egyharmada, a mit a törvény megkíván?

Nagyon egyszerűen. Először is két dűlőt, az Alsó veres harasztot s a Kátét nem veszik be még most a hegyközségbe. Így lejön 224 hold. Másodszor a Boglyoska—Szarhegy dűlő hegyközség választmányja már megszavazta az egyesülést, tehát ez is levonatik: 191 hold. Marad 736 hold. Ennek egyharmada 245 hold. Igennel szavazott 256 hold. Tehát megvan a kellő szavazat. Quod erat demonstrandum.

Boscó se csinálhattott volna a számokkal ennél cifrább büvészkedést.

Igaz, hogy az igen szavazatok közt volt egy csomó alsó veres haraszt, káté és boglyoska — szárhegy dűlőbeli, s ha ezeket a dűlőket levonták, hát ezeknek a szavazatait is le kellett volna vonni. De hát mi köze Ujhely városának ilyen matematikai skrupulusokhoz! megvan a kellő szavazat, és pontunk!

(Szórol-szóra így számolgatta a derék kvóta bizottság a kvótát. Be akarták bizonyítani, hogy a régi kvóta a helyes: tekintetbe vettek bizonyos adóemeket, más adóemeket

ket mellőztek, levontak, hozzáadtak: kijött a régi kvóta.

Azután rájuk parancsoltak, hogy emelni kell a kvótát. Hát megint összeültek, újra számoltak. Mellőztek még egy pár adóemeket, másokat külön tekintetbe vettek, levontak, hozzáadtak: s rihtig kijött a felemelt kvóta, akár a parancsolat.)

Szóval kimondta a polgármester a hegyközség megalakulását a következő határozattal:

Jegyzőkönyv Sátoraljai helyi város határához tartozó kis-nagy Cseppe és több hegyi területeknek egységes hegyközséggé leendő megalakulása tárgyában.

Határozat.

Tekintve, hogy a kimutatás szerint Sátoraljai helyi város határához tartozó hegyi területek 1151 kat. hold 1369 négyzet ölnök felelnek meg, melyből az össze nem függő s külön álló alsó veres Haraszt és Káté szőlőkre eső 224 kat. hold, továbbá a Boglyoska Szarhegy előbb megalakult hegyközségének 191 kat. holdnyi területe, utóbbi a Boglyoska—Szarhegy hegyközségi választmány hozzájárulása folytán megszavazás tárgyát nem képezi, — vagyis összesen 415 kat. holdat levonva marad 736 kat. hold 369 négyzet öl, melynek egy harmad része 245 kat. holdat 1655 négyzet ölet tesz. A beadott szavazatok pedig 256 kat. hold és 621 négyzet ölet tüntetnek fel s így az 1894 évi XII. t. c. 62. §-a b) pontjának elég tettét.

Tekintettel továbbá arra, hogy évekkel ezelőtt a helybeli járási főszolgabírósg több hegyközség megalakulását mondta ki, melyek közül egyedül a Boglyoska—Szarhegy hegyközség alkotta meg hegyrendtartását s működött törvényszerűen míg a többi hegyközség előljárásiáig sem választván meg, magáról életjelt sem adott.

Tekintve végre, hogy egy általános és egységes hegyközség a szőlőművelés előmozdítása, továbbá a szőlő betegségek és egyéb veszedelem elleni védekezés terén sikeresebb eredményt mutathat fel, mint több külön álló hegyközség, ezen kívül a hegyközségi járulékok a birtokosokat kisebb mérvben terhelhetik.

Mindezek alapján Sátoraljai helyi város határához tartozó Kis-Nagy Cseppe, Alsó Felső Mocsár, Boda, Tompa, Melegoldal, Veres föld, Dörzsik, Kis-Közép-Nagy-Szarhegy, Kis-Nagy Boglyoska, Galambos, Vároldal, Oremusz, Sátor, Némahegy, Nagy Köves, Vioka, Szemszuró, Bancsi, Alsó-Felső Fekete hegy, Kis-Nagy Bányihegy, Alsó-Felső Esztáta s Felső Veres haraszt dűlőkben fekvő hegyi területeknek egységes hegyközséggé lett átalakítása ezennel kimondatik.

Miről a tarcali m. kir. vincellériskola igazgatósága, továbbá az érdekeltek birtokosok, utóbbiak azzal értesítettnek, hogy a szükséges hegyrendtartás tekintetében ezen határozat jogerőre emelkedése után fog intézkedést tétetni.

Sátoraljai helyi, 1899. évi november hó 6. napján tartott tanácsülésben. — Székely Elek polgármester.

Ezt sokan felelbezték. A félhivatalos Z. U. szerint egy par apróbb, akadékoskodó szőlőbirtokos.

Ilyen apróbb, akadékoskodó szőlőbirtokosok voltak többek közt: id. Mecser Gyula, Thuránszky László, dr. Kossuth János, dr. Rosenthal Sándor, Evva Ödön, Csuka Ödön, Karsa Bertalan s mások.

A vármegye nem látta (vagy nem akarta látni) a sok törvénytelenéget, gyönyörűen jóváhagyta a határozatot.

Erre a polgármester a következő igazán szeniális és jellemző végzést hozta:

Zemplénvármegye tekintes alispánja a sátoraljai helyi egységes hegyközségi ügyére vonatkozó iratokat 3960—900 sz. alatt beküldi,

Végzés.

Ennek folytán utasittatik, kobelebeli kiadó, hogy a hivatott alispáni határozatot Hagyárossy Gyula, továbbá Thuránszky László s társaival közölje, minthogy pedig az 1894. évi XII. t. c. 117. §-a szerint két egybehangzó határozat ellen további felelbezésnek nincs helye. Minthogy továbbá Sátoraljai helyi város határához tartozó szőlőkben a telepítés rohamosan történik, s a befektetett tőkét őrizetlenül áll, ezekből folyólag tekintve a beállott tavaszi időnyre célirányosnak találja a város tanácsa, hogy az egységes hegyközség mielőbb megalakuljon s működését megkezdhesse.

Ugyanazért a város tanácsa szőlőműveléssel nagyobb mérvben foglalkozók közül Csákö Imre, Dökös Gyula, Evva Ödön, Hönisch Dezső, dr. Hornyay Béla, Izsépy István, Jelenek Adám, Kincsesy Péter, dr. Kossuth János, Ligety Ignác, Katinszky Géza, Maternyi József, dr. Nyomárkay Ödön, Miklóssy István, kegyesrend, Schön Sándor, Dr. Schön Hugó, Szentgyörgyi Vilmos, Dezső, Szöllőssy Arthur, Thuránszky László, Valkovszky Elek, Vadász Antal szőlőbirtokosokat f. 1900. évi március hó 25. napjának d. e. 9 órájára a város tanácstermében egy hegyrendtartási tervezet elkészítése végett azzal hívja meg, hogy nevezetteknek jogában álland javaslataikat írásban az ülés folyama alatt beterjeszteni.

Sátoraljai helyi 1900. évi március hó 19. napján tartott ülésében. Székely Elek polgármester.

Ez a határozat is szép, csak éppen hogy törvénytelen, mint a többi.

Mert az a 117. §. kifejezetten megengedi a felelbezést, ha nem illetékes hatóság hozta a határozatot, s ha a felelbezés közérdekből történik. Itt mind a két eset megvolt.

De hát már fentebb megirtuk, hogy az ujhelyi polgármestert nem kötelezi a törvény.

Az akadékoskodó apróbb szőlőbirtokosok azonban nem tágtottak s a polgármester kategorikus kijelentése dacára tovább felelbezték.

A földművelési miniszter aztán alaposan megtanította a polgármestert is, a vármegyét is törvényliszteleire. (Élég szűgyen, hogy Zemplénvármegye ennyire nem tudja — vagy nem akarja tudni — a törvény legelemből rendelkezéseit!)

A leirat így szól:

A sátoraljai helyi szőlőterületeknek egységes hegyközséggé alakítása tárgyában a vármegye alispánjának folyó évi máj. hó 25-én 11399. sz. a. a belügyminiszter urhoz intézett s általa hozzám áttett jelentésére értesitem a törvényhatóságot, hogy Hagyárossy Gyula és társainak a vármegye alispánja által a kérdéses hegyközség megalakítása tárgyában f. évi március hó 12-én 3960. sz. a. hozott határozata ellen ugyanzintén Hagyárossy Gyulának külön is beadott felelbezést elfogadom s az alispáni határozatot feloldom.

A Sátoraljai helyi város határában lévő szőlőterületek ugyanis még az 1898. évben több különálló hegyközséggé alakulván, ezek az 1894. XII. t. c. 73. §-a szerint csak a megalakulás után 3 év múlva oszthatnak fel az idézett szakasz a) és b) pontjaiban megjelölt feltételek mellett.

A míg tehát ezen külön hegyközségek jogerőnyesen fenállanak, addig azok új hegyközség alakítására nem szoríthatók.

Célszerűségi és szervezkedési szempontok mindenesetre a mellett szólnak, hogy egy közigazgatási község határában lévő szőlők egy egységes hegyközségi alakulásba foglaltassanak és kívánatos, hogy mind a szőlőbirtokosok, mind a hatóság erre törekedjenek.

Ez a jelen esetben, tekintve, hogy sátoraljai helyi határában jogerőnyesen megalakult külön hegyköz-

ségek már léteznek, kétféle módon érhető el.

1. vagy úgy, hogy a létező hegyközségek a törvény 73. §-a alapján jogerőnyesen feloszlanak s ekkor hegyközség többé nem létező, az összes szőlőbirtokosok új alakuló gyűlésre hivatalnak össze vagy:

2. úgy, hogy a létező hegyközségek feloszlás nélkül az érvényes hegyközs. határozatokra nézve előírt törvényes formák betartásával az egységes hegyközséggé való egyesülést, amit a törvény nem tilt, érvényesen elhatározzák.

Mindez azonban csakis a hegyközségeknek a törvény rendelkezései által biztosított önkormányzatában vehető foganatba — és ezért egészen helytelen volt Sátoraljai helyi város polgármesterének 668—1899. sz. végzése. Helytelen volt a polgármesternek ezen végzésében tett azon megjegyzése, hogy egy általános hegyközség oly módon létesíthető, hogy annak ügyeit a város képviselőtestületének felügyelete mellett a város tanácsa látssa el, mert hogy a hegyközség ügyeinek ellátására, melyek a hivatott műszerek, azt a törvény alapítja meg s azt semmiféle, sem városi, sem törvényhatósági határozat nem változtathatja meg.

Helytelen az idézett végzésnek az a rendelkezése is, hogy közgyűlést, (millele közgyűlést? mert hegyközségi közgyűlést csak a hegyközség hívhat össze) hívott össze, és hogy ezt azzal tette, hogy a távolmaradók úgy fognak tekinteni, mint a kik a megalakításhoz hallgatag hozzájárultak. Ezt semmiféle hatóság nem decretálhatja, mert a törvény rendelkezik arra nézve, hogy miként történjen az érvényes alakulás, illetőleg hogy kik és miként határozanak érvényesen a hegyközséggé alakítás dolgában s a megalakult hegyközség ügyeiben s hogy a szavazatok minő értékkel bírnak.

Helytelen a „Sátoraljai helyi város Érk. 1899. ápr. hó 16. napja 668. sz.” jelzéssel ellátott ügyirat, illetőleg fogalmazványban foglalt az a kijelentés is, hogy „az 1894. XII. t. c. végrehajtása a város tanácsára mint I. foku hatóságra van bízva,” mert a törvény 102. §-a szerint a rendezett tanácsú városokban I. foku hatóság a polgármester.

Végül helytelen a város tanácsának 1900. évi március hó 19-én 4022. szám alatt kelt azon végzése is, hogy hegyközségi rendtartás tervezetnek elkészítésére egy bizottságot hívott össze, mert a rendtartás megalkotása és következképpen tervezése is a hegyközség autonómiájába tartozik, ebben a hatóság hivatalosan nem járhat el, hanem csak a jóakaró tanácsadó szerepét viselheti.

Mindezeknél fogva felhívom az alispán urat, szólítsa fel Sátoraljai helyi városát, illetőleg annak polgármesterét, mint I. foku hatóságot, hogy a megalakult hegyközségeket rendtartásaik megalkotására szorítsa, illetőleg mivel az egységes hegyközséggé való egyesülés kétségen kívül csak célszerűt és kívánatos lehet, jóindulatulag és felvilágosítólag hasson arra, hogy a létező hegyközségek a fennebb 1 és 2 a. említett módokat egyikét választván, vagy oszoljanak fel és újra alakuljanak egységes hegyközséggé, vagy feloszlás nélkül egyesüljenek egységes hegyközséggé.

A hegyközségi ügyekben illetékes I. foku hatóságot mindenesetre illeti ellenőrzési jog, de csak azok közt a határok közt, amelyeket a törvény kijelöl.

A sátoraljai helyi hegyközség bemutatott rendtartását, mint tárgyalant mellékelve az összes iratokkal együtt visszaküldöm.

Ebből a leiratból világos, hogy a polgármesternek az uralkodhatnanságát egy kicsit leltűtötte a miniszter s őt is, de a vármegyét is megtanította, hogy a törvényt illik tudni és megtartani.

Fájt is ez a kis lecke a város urá-

nak, de szépiteni akarta a dolgot, s azt írta a Z. U.-ban, hogy a miniszter örömmel fogadta el a hegyközségek egyesítésének eszméjét, s csak egy pár apróbb formahiba miatt küldte vissza a határozatot.

Most pedig, hogy a Zemplénben közölt miniszteri leiratból megismertem a közönség az *apri formahibákat*. — ugyancsak a Z. U.-ban mérgeiben neki ront a miniszternek, s összeszűzdi jól, hogy nem tud semmit, s hogy a leiratból egy szó sem igaz, mert:

1. nem is volt még az uhelyi határban csak egyetlenegy hegyközség a boglyoska-szárhegyi, s az is feloszlott.

2. az egységes hegyközség alakulására összehitt birtokosság értekezletén maga a birtokosság küldött ki saját kebeléből egy bizottságot a hegyrendtartás előkészítésére, amely bizottságban sem a képviselőtestületnek, sem pedig a tanácsnak, mint olyannak egy tagja sem működött.

3. a rendtartásban sem tanács, sem képviselőtestület még csak említve sincsen, hanem a legmesszebb menő autonomia van érvényre juttatva úgy is akként, mint a 94-iki mezőrendíri törvények előírják.

Szerencse, hogy ezzel elhagyja a leirat állításainak cáfolását, mert bizonyára még azt is megírta volna hogy:

4. nem igaz, hogy ebben az ügyben a polgármester valaha csak a kis ujját is megmozdította,

5. nem igaz az se, hogy Ujhelyben polgármester van,

6. nem igaz az se, hogy Ujhely város van a világon.

7. nem igaz az se, hogy földművelési miniszter van.

Es így tovább.

Hát a fent közölt határozatok ólénk világot vetnek arra, hogy mennyire szeretnek a városnál igazat mondani.

Mert ezekből kitéjük:

1. hogy az öt hegyközség törvényes megalakulását maga a polgármester konstatálja,

2. hogy a hegyközségi rendtartás megalkotására maga a polgármester nevezte ki s hitta össze a bizottságot,

3. hogy a határozatok világosan a képviselőtestület felügyelete s a tanács vezetése alá rendelik a hegyközséget.

Igy mondanak igazat Ujhelyben, s így tisztelik a törvényt.

De ha Ujhelynek így is jól!

HIREK.

— **Martinus—Hadik.** (A hielgés etimológiája.) Nincs az a közéleti nagyság, akiről mindenféle jót és szépet ki ne süssenek, mikor nagyvá lesz.

Kossuth Lajosról kimutatták, hogy ősi római patricius család, a *Cossutius*-ok sarja, *Wekerle*ről megírták, hogy ősei germán törzsfőnökök voltak.

1. Napoleonról egy előzékeny tudós azt állapította meg, hogy egyenes ági leszármazottja az igen előkelő *Apollo* istennek, s a neve is *Apollo* nevéből származik.

Hadik Béla se kerülhetett el ezt a sorsot. A Zemplén tárcájára kedveskedik neki annak a konstatálásával, hogy az első történelmileg ismert zempléni főispán ő őse volt.

Ez az első főispán a 13. századbeli *Martinus* volt, A Zemplén bölcsen jegyzi meg, hogy: ezt a nevet bizvást *Hadik*nak fordíthatnók.

Hogy hogy képzeli a Zemplén ezt a műfordítást, az nincs a tárcában előadva. Biztos értesüléslünk szerint azonban a Napoleonnak *Apollo*-tól való leszármaztatását is lefűző szellemes etimológiai dedukció a következő:

Martinus-nak törzse *Mars* (Martius) Mars a rómaiak hadistene volt, tehát ezt a szót magyarra szabadon *Had*-nak fordíthatjuk, amely szó ismét törzse a *Hadik* névnek. Világos tehát, hogy *Martinus* egyszerűen latinra való fordítása a magyar *Hadik*

névnek, s így bizonyos hogy az első zempléni főispán *Hadik* volt.

Boldog Zemplénmegye, amelyben fly merész fantázia terem! Boldog főispán akinek dicső leszármazását ilyen meggyőző tudományossággal bizonyítják tisztelői!

Elhöz képest csak gyerekség a *Balla* Géza dedukciója, hogy amit *Kossuth* Lajos kezdett és akart, arra most rakja fel a tetőt *Szell* Kálmán.

— **A főispánnak** a vármegye közönségére mondott pohárköszöntőjét. *Dokus* főjegyző közgyűlési beszédét. *Ambrózy* Agoston s mások beszédeit térszűke miatt jövő számunkban hozzuk.

— **Uj bíró.** A király *Görömbey* Balázs kszthelyi járásbíróági albirót a sátoraljaiuhelyi törvényszékhez bíróvá kinevezte.

— **Athelyezés.** A magyar államvasutak elnök igazgatója *Tusák* István helybeli m. á. v. gépész mérnököt Bpestre a m. á. v. igazgatósághoz áthelyezte.

— **Kinevezés.** A magyar államvasutak elnök igazgatója *Policzner* Lajos helybeli m. á. v. gépész mérnököt gyakornokot segéd mérnökké kinevezte.

— **Ruby Pál** meggyilkolása ügyében erősen folyik a vizsgálat. Szerdán és esütörtökön hallgatta ki *Keresztessy* vizsgálóbíró a szemtanúkat s ezek előadása még gonoszabb szümben tünteti fel a büneselkményt.

E szerint Ruby épen nem görömbáskodott a három tót legényvel, sőt nagyon kedélyesen tréfálódzott velük.

Mások kiáltották rá a legényekre, hogy távozzanak, s mikor az egyik azt felelte vissza, hogy nekünk is szabad ott lenni, ahol az uraknak. Ruby hozzájuk ment s tréfásan kezdett beszélni velük. Kérdezte, hogy voltak-e katonák, s elkezdte őket egreciroztatni. A másik két legény teljesített is mindent a Ruby kommandója szerint teljes jó kedvvel, de a harmadik félreállott, s mikor ehhez fordult Ruby, a már előbb kinyitott kést a halántékába szurta.

A gyilkos hűfőn még nem akart vallani. Szerdán Ujhelybe hozták, s esütörtökön már vallott, beismerte, hogy megölte az albirót, de hogy miért tette arra nem felelt, csak annyit mondott, hogy részeg volt, nem emlékszik semmire.

A gyilkos legény *Helmeczkén* lakik. Vasárnap egy más faluból egy legény volt náluk az apjával lány-nőzébe. Este haza indultak, s Rulyák és testvére elkísérték őket. Utközben betértek egy kocsma s ittak. Azután Rulyák és öcsése visszafordult, de a másik legényt is kérték, hogy jöjjön most vissza velük *Helmeczkére*. Ez rá is állott, s így az apja a szekérral egyedül ment haza, ő pedig a két Rulyák fiúval gyalog visszaindult *Helmeczkére*. Utjuk ott vitt el, ahol Rulyák társasága volt, s ott történt a gyilkosság.

Ez arra mutatna, hogy Rulyák nem készült a gyilkosságra, de ekkor teljesen érthetlen, hogy miért követte el a tettet. Van azonban már némi nyom ebben az irányban, t. i. az amit már mult számunkban említettünk, hogy a legény hűgát Ruby egyszer letartóztatta. Valószínű, hogy e miatt már régen készült a legény bosszút állni, s most felhasználta a véletlen alkalmat.

A legény két társát is letartóztatták, de kihallgatása után szabadlábra helyezték.

A meggyilkolt albirót atyja *Ruby* József eperjesi nyug. gimnáziumi tanár még kedden elvitette Eperjesre s ott temették el szerdán óriási részvét mellett.

A szörnyű halál hírt mindenütt mely megdöbbenéssel s nagy részvéttel fogadták.

— **Kossuth** Elek színnai főszolga-bíró f. hó 24-én ünnepli hivatali működésének 25 éves jubileumát.

A színnai járás jegyzői kara imponzánsan készül ünnepelni a népszerű főszolgabíró.

— **Állami hivatalnokok** küldöttsége a szerencsi és tokaji járásból f. hó 14-én délután Bernáth Béla országgyűlési képviselőt tállyai lakásán fölkereste és kérte, hogy az állami tisztviselők országos mozgalmánál befolyását érdekükben érvényesítse. Bernáth Béla ígéretét adta, hogy a tőle telhető lépéseket okvetlen meg fogja teni. A küldöttséget szívélyes vacsorával megvendégelte s a tisztviselő urak teljesen vidáman és megelégedve távoztak el a képviselő lakásáról.

— **Egyházmegyei közgyűlés.** A tisza-vidéki ág. ev. egyházmegye ez évi közgyűlést augusztus 21 és 22-én Pázdieson (Zemplén m.) fogja megtartani.

— **Halálkozás.** Breznóbányai *Chotvács* Herényi Endre budaméri ág. evang. lelkész, sáros zempléni ág. evang. főesperes, volt evang. egyetemes zsinati képviselő, sárosvármegyei bizottsági tag f. évi július hó 17-én elhunyt. *Chotvács*-Herényi József kulturmérnök az elhunytban édes apját vesztette.

— **Kömvések gyűlése.** A Sátoraljai-Ujhelyben dolgozó kömvésségédek vasárnap f. hó 14-én tartották meg gyűléstüket a „Magyar király” tánczteremben, melyen csaknem 250 kömvés segéd jelent meg. A gyűlésen a rendőrséget *Piliszy* Béla alkapitány képviselte, ki a gyűlés megnyitása előtt jóakarólag figyelmeztette az egybegyűlteket, hogy szigorúan ragaszkodjanak a tárgyakhoz. A gyűlés tárgya: a munkás és munkaadó közti viszony rendezése, a munkaidő megrövidítése és az órai munkabér megállapítása volt. Szónoknak *Battis* Gyula budapesti kömvés munkás jelentkezett, ki elég szép szaktudással, menten minden szocialis iránytól vázolta az itteni munkásviszonyokat. Fölolvastott egy határozati javaslatot, mely a munkaidőt 12 órától 11 órára kívánja leszállítani, a munkabért pedig 16 kr. minimumban megállapítani. A gyűlés a fenti javaslatot egyhangulag elfogadta s megbízott egy 12 tagú küldöttséget a terv további kivitelére. A gyűlés a legnagyobb rendben oszlott szét.

— **Késelés.** Szerencsen e hó 14-én kocsmai szóváltás közben *Körtvéfaji* Gyula suhancz *Vaszili* Urbán 21 éves legény tüdejét keresztül szurta, oly mérvben hogy a tüdőn keresztül hatoló levegő a gyertyát is elfújta. Életben maradásához kevés a remény.

— **Uj komp.** Szent Mária határában a *Latorczán* uj komp fog épülni. A komp tölgyfából készül és a földművelésügyi miniszter a tervezetek alapján f. hó 22-ére írta ki az építkezésre a versenytárgyalást a folyam mérnöki hivatalba.

— **Bokros János,** a tapasztalatokban gazdag régi jónévi vendégloz átvette a „Vadászkürt” szálloda bérletét s azt holnap cigány zenével megnyitja.

— **Nyilvános köszönet.** A sátoraljaiuhelyi első izr. betegsegélyző egy-let részére a polgári bank, a központi takarékpénztár, és a népbank egyenként 20—20 koronát voltak kegyesek adományozni, a miért is fogadják ezen nemes tettükért a tek. igazgatóság tag urak az Egyesület nevében leghálásab köszönetüket sátoraljaiuhely 1901 júl. 18. Reichard Armin egyt. elnök, Keleti Jenő egyt. titkár.

Dankó Pista dalestélye.

Dankó Pistát legjobban és legtalál-
lóbban jellemezte *Gárdonyi* Géza, mi-
lora azt írta róla, hogy ő a *zene Pető-
fije*.

Ami *Petőfi* volt a költészetben: a magyar nép lelkének legnagyobb megszólaltatója, — az *Dankó* Pista a muzsikában. Melódiái csudálatos, édes magyar zamatauk és semmivel se kisebbek, gyengébbek, mint *Petőfi* dalai. Egész Magyarország dalolja ezeket

a melódiákat, ép úgy elterjedtek azok a nép közt, mint *Petőfi* dalai. Nincs egyetlenegy zeneköltőnk, akinek annyi dala volna mindanutt a nép ajkán mint *Dankó* Pistának.

S mégis, mikor ez a legnagyobb népies zeneköltőnk tegnap, pénteken dalestélyt rendezett a Bock kertjében, alig jött el egy pár ember meghallgatni. — a közönség túlnyomó része távol maradt.

Érthetetlenül szomorú dolog ez!

Nem tudná az uhelyi közönség, hogy ki az a *Dankó* Pista? Nem tudná, hogy azok a gyönyörű magyar dalok, amelyek mellett olyan sokszor elmulat, elvigad, ennek a barna arcú, csendes embernek a lelkében fakadtak?

Hihetetlen az!

Hiszen nincs az este, hogy a cigány az ő dalainak is ne húzná leg-
alább egyikét, másikat. Ahol magyar ember vigad és dalol, lehetetlenség, hogy az ő melódiái közül is ne énekeljenek egyet-kettőt. Rése lett már *Dankó* Pista a levegőnknek, az egyéniségünknek, a lelkünknek, akár *Petőfi* Sándor.

Es ezt az embert nem jött el meghallgatni Ujhelyi közönsége!

Pedig kár, — nagyon élvezetes, kedves estét mulasztott el vele.

Akik ott voltak, nagy lelki gyönyörűséggel hallgatták a remekszép magyar nótákat (kizárólag *Dankó* Pista szerzeményeit), amiket jól adott elő a dalos társulat, *Dankó* vezetése alatt.

A magyar nóta hallgatásánál pedig magyar embernek nem lehet szebb és nemesebb zenei élvezete.

Minden idegen muzsika csak esztétikai élvezetet okoz széperzéskünkre hat, lelkünköt gyönyörködteti. De a magyar nóta a szívünket ragadja meg legszebb, legnemesebb érzelmeinket, szenvedélyeinket önünk jobb felét ebreszt fel, — nem hiába mondja *Petőfi*:

Egyszer ember csak a magyar, mikor a Szívét, lelkét átjárja a muzsika,

Nagy kár, hogy az uhelyi közönség elmulasztotta ezt az élvezetet! Nagy kár és rút hátlanság, kegyetlenség avval a zeneköltőnkkel szemben akinek annyi örömet, annyi nagy gyönyörűséget köszönhetünk.

Hisszük, hogy szombat este kipótolják a pénteki hibát és mulasztást!

KÖZGAZDASÁG.

A felső-tiszaí vármegyék hitelszövetkezetének közgyűlése.

Perbenyik, 1901. júl. 18.

E hó 18-án a déli órákban tartotta meg a felső tiszai vármegyék hitelszövetkezetének szövétsége évi rendes közgyűlést gróf *Mailath* József szövétségi elnök előlkölte alatt. A közgyűlés az ügy eminens fontosságának megfelelően úgy a benne részt vett szövetkezetek képviselői, valamint az elnök szövétségségéből meghívott érdeklődők tették népessé, s a jelen voltak általában azzal a tanulsággal számolhattak be, hogy a szövetkezeti intézmény rátermett kézben céltudatos vezetés mellett a mutatkozott nehézségek leküzdése közben megizmosodva biztosan halad jótékony hivatásának betöltése felé.

Az eddig alakult 55 hitelszövetkezet csaknem teljesen képviselve volt, a jobbára papokból álló szövetkezeti elnökök személyében, jól esik látni, hogy a nép vezetésére hivatott lelkészek vállaltatt buzagalommal törekednek hi-veik gyamolítására, biztató jele ez annak, hogy a reverenda és az áttilla békés harmoniában simulnak össze.

Jelen voltak Dr. Horvath János a központ képviselőjében, Bernáth István közgazdasági író Bpestről, Br. Sennye István orsz. képviselő, Br. Sennye Miklós, Br. Sennye Béla, Gr. Berchtold Kázmér, Dr. Löcherer Lőrinc, Révy G. Viktor, Ségen Bertalan, Péchy Adam, Péchy Andor, Gay János, Tutkovics Bertalan, Horváth József (Pátróha) Somogyi Gerő, Ölbey János, Szőlőssy József, György Mózes, Kozma Gedeon, Hubay Bertalan, Sárossy Ist-

ván, Páricsy József, Schuster György, Riedorfer József, László Gyula, Diószegi Pál, Varga János (Z.-Szinna) Kantha Vilmos, Möriz Endre, Voronyák Lajos, Tomcsányi Kálmán, Allen-der Frigyes, Szabó Miklós (Bököny), Onray Zsigmond, Szerzők Gyula, Os-váth Pál (Döge), Stefancsik József, Czifrák Valér, Pataky Pál, Bacsaly Sá-muel (Csap), Gár Imre (Ung* szer-kesztője), Korvay József, Vass János (Balsa), Fedák István, Bedő Lajos, Szikszay Sándor, Tarczaly Dávid, Bla-sek Jenő, Lahocsinszky Adolf, Benesik István, Czeiner Nándor, Voronyák La-jos, Gál István és többen.

A tartalmas előki megnyitó beszéd felelőle a szövetkezeti eszme szélsőre propagálásának minden módját. Előnk az eddigi eredmények sikerét össze-gyegye a tagokat kártartásra buzdította, amely a kezdet nehézségeinek szeren-csés leküzdése után a további és vég-leges siker egyetlen feltétele.

A titkár évi jelentéséből megelé-géssel láthatjuk a nemes ügy barátai, hogy az eszme terjed, népként mind-inkább fogékonyvá válik a tansúlásra, hogy az idegenkedés szűnő felen van. A kimutatásban feltüntetett 55 hitel-szövetkezet üzleti eredménye teljesen kielégítő.

Érdekes két előadást volt alkalmunk meghallgatni, az elsőt *Andrássy Kál-mán* szabolemszegei ref. lelkész tar-totta. Tárgya, a szövetkezeti intéz-mény, a Krisztusi tanok szellemében. Vallásbölcséleti fejtegetés volt gazdag tartalmával a mely gondolatoknak, az emberszeretnek, az emberiség egyetem-essége köréből. A találó idé-zetek a szövetkezeti eszmét bibliai cre-ditűnek bizonyították. A biblia vonzó egyszerűségében megadja a szociális reform irányelmét: „gazdag és sze-gény összetalálkoznak és mindkettőt az Úr segíti.” Utal az altruistikus kötele-zettségekre, az erőseknek a gyöngék-kek szemben érvényesítendő istapóli szerepére, melynek a nagyság mértéke a szolgálat terjedelmé. Általános tet-szessel fogadta a közgyűlés a valóban magvas értekezést és a felolvasónak jegyzőkönyvi köszönetét nyilvánította. Az értekezés megérdemli, hogy köny-matva (amint el is határozott) az eszme propagálására használtassék.

A második értekezést dr. *Horváth János* a központi hitelszövetkezet ki-küldöttje tartotta az ipari szövetke-zetről. Ritkán hallottunk szakértőkezést sikerültebbet. Az ipari szövetkezés le-nyegével rövid negyed óra alatt min-den hallgatója tisztában volt. Elmón-dhatjuk, hogy füzetekre menő érteke-zéssel nem lehetne a tárgyat alaposab-ban kimeríteni, amint azt *Horváth Ju-nos* szabad előadásában tette.

Bernáth István a tojás értékesítésnek szövetkezeti szervezéséről értekezett, felhívja a gazdalközönség figyelmét az eddig elhanyagolt jövedelmi forrásra.

Több hitelszövetkezet a szövetkezeti raktárak szervezésére vonatkozó eszmét pendite meg ismét, dr. *Horváth Ju-nos* értekezett az eddigi államsegély-lyel épült szövetkezeti kőraktárakról, amelyek a terményekre való előleg-zések körüli visszaéléseknek véget vet-nek s egyáltalán a hitelügyet a kívánt irányban fejlesztik.

A gyűlés befejezése után a „Nyesés-ben 80 terítékű ebédet adott a szövet-kezeti elnök, amely kitűnő hangulatban folyt le. Sok szép pohárköszöntőben nyilatkozott meg az ügy iránti meleg érdeklődés, főleg azonban az ügy leg-buzgóbb bajnoka iránti tisztelet és ra-gaskodás érzete. *Andrássy Kálmán* klasszikus pohárköszöntője általános tetszést aratott, és zajos viszhangoz kel-tett az az óhajta, hogy a szövetke-zeti eszme megtestesítőinek gr. *Károlyi Sándornak* és gr. *Mailath Józsefnek* arczképei minden szövetkezet helyisé-gében és a szövetkezeti eszme minden barátjának lakásán kifüggesztessék. Az elnök a szövetkezeti intézmény jövőjére és vendégeinek egészségére ürtette poharat. *Benesik István* a járána nevé-ben üdvözölte az elnököt, *Kozma Ge-deon* az elnökre, *Molnár János* dr. *Hor-váth Jánosra* köszöntött. Az ebéd a késő délutáni órákban ért véget.

— th — s.

Időjárás és viharágyuk.

Zöli: **Becske Ferencz**
sátorhajóhelyi ombrometriai állomás vezetője.

Július hónap a zivataros hónapok között az első helyet foglalja el. — Időjárása a helybeli ombrometriai állomás megfigyelési adatai szerint e hó 1-től a 15-ig a következő:

A hónap első napjaiban a hőmér-séklet normális volt, később azonban úgy a levegő nyomásában, valamint a hőmérsékletben erősebb ingadozások és sülvedések mutatkoztak, még pedig a levegő nedvességének jelen-tékenyebb emelkedése mellett, ami által természetesen a száraz jellegből kissé engedve 2 ízben jelentékenyebb esőt kaptunk, amely 19.4 milliméternyi vízzréteggel áztatta a száraz föld-et.

Jelentékenyebb esők a fent emli-tett 2 eseten kívül nem voltak, esu-pán elvétve napirenden futó zivataros jellegű 2—3 tizedmilliméternyi helyenkinti záporok, erősebb szelek kísérteben.

Legveszedelmesebbek közzé soroz-hatók a jeges természetűek közül az e hó 7-iki d. u. 12 óra 35 per-cor kezdődő észak-nyugoti árammal jövő, valamint a 8-iki d. u. 4.30 per-cor kezdődő északi árammal jövő kettős irányban elvonuló zivatarok és a 12-iki d. e. 11 óra 55 per-cor kezdődő északnyugoti árammal jövő futó zivatar, mely d. u. 12 óra 35 per-cor véget ért, illetve elvonult, mindhárommal a lehűlés elég jelen-tékeny volt.

Szóltak is a viharágyuk, no de jól tették, mert e három eset esak-ugyan komoly volt és meg lehetnek győződve azok, akik talán elkesere-dett ellenségei ez ártatlan jószág-nak, hogy azok most kellő sikerrel működtek, mert amint eléggé alapos forrásból tudom, a felhozott 3 ziva-tar közül az utóbbi tehát a 12-iki helyenkint, úgy mint Széphalom ha-tárában is pár percre próbált per-mezezési jéggel jelentkezett, s hogy ezen lecsapódás nálunk már nem okozott kárt, megfigyelésem szerint a viharágyuk által előidézett légré-gés érdeme volt, amely a felhőzetet megtörte és annak más irányt adott.

Raum Oszkár meteorológiai 1-ső asszistens az 1900. szeptember hó-napban kiadott „Viharágyuk a mező-gazdaság szolgálatában” című cikke szerint „Az eddigi tapasztalataink azt bizonyítják”, így írja, hogy ahol az ágyuk szakszerűen voltak ke-zelve, a védekezés körülbelül 30 eset-ben 1 eset kivételével, amidőn a vé-dekezés dacára 3—5% kár esett a szőlőkben, teljes sikerrel járt min-denütt”. Ennél fogva nem kell fel-adni tehát reményünket a kísérlete-zés iránt, ami pár évi tökéletesbbülés után a tudományos megfigyelések-hez alkalmazkodva még teljesebb sikert érhet el.

Külömben az elmúlt napok alatt a zivatarok többnyire északnyugat-észak, északkeleti irányból jöttek. A leesett eső mennyiség, 1-től, 15-éig nyolc tized milliméter volt.

Légnyomás 755^h tizedtől 763-ig, tehát jobbadán közép. Hőmérséklet normalis. Légnedvesség közöpen, fel-lül.

Van-e befolyása a viharágyu-zásnak az esőzés eloszlására?

(Írta: **Raum Oszkár**, a m. kir. orsz. meteor. intézet 1-ső asszistense.)

Budapest, július 2-án.

Az ország különböző részein mind-jobbán és mindsfürbben felhangzik az a panasz, mintha az idej száraz-ságnak okozója a viharágyukkal megsezállott jégeső ellen védekezés te-lepek lennének, amelyek esetről-esetre akcióba lépve a közeledő esőfelhőket szétlökik, vagy pedig azokat a telepől elkergetik.

Midőn f. évi június hó 21-én a Zemplén vármegyei mezőgazdasági egyesület gróf *Andrássy Sándor* el-nökelete alatt ülésezett, ezen ülés programjának egyik pontját a

viharágyuzás is képezte, mely alkalmommal egybelek közt a gazdasági egyesület elnöke azon kérdést in-tézte hozzám, hogy nyilatkozzam az iránt, vajjon a nagyobb területen eszközölt viharágyuzásnak van-e be-folyása az országszerte észlelt kise-bbel vagy nagyobb mérvű száraz-ságra?

A feltett kérdéstről értekezve ki-nyilvánítottam azon nézetemet, hogy a nép közt elterjedt ezen hiedelem minden észszerű alapot nélkülöz, de egyszerűségi igéretet adtam, hogy e lapok hasábjain mielőbb bővebben és szakszerűen fogok nyilatkozni.

Az ország különböző vidékein egész általánosságban észlelt esapa-dékhány előjeleit már korá tavasz-szal észlelhettük és pedig különösen április havában, midőn az uralgó időjárás helyzettel kapcsolatosan ezen hónapban egyrészt a dunántúli megyékben, még pedig Pozsonytól a Dráva torkolatáig, másrészt a Nagy-Magyar-Alföld északi részén a csapadék havi mennyisége pontos meteorológiai észlelések alapján az 50 millimétert sem érte el, holott a normális években a 25 évi átlag 65—80 milliméter közt ingadozik.

Növelte a szárazságot az a körül-mény is, hogy nevezett vidékeken a téli hótakaró sem volt tetemes és a hazai olvadások alkalmával a föld első és legintenzívebb áztatását nél-külözte.

Nagyon természetes, hogy ezen körülmény folytán a víz hiánya épen a vegetáció kezdő stádiumában különösen a gabonaféléknél igen érezhető volt, amennyiben az igen élénk nedvkeréggel egybekötött transpiráció ezen időszakban a leg-erőteljesebb és mindinkább szűnik, minél jobban közeledik az az érlelés stádiumához.

Az április hóban oly aránytalannal megoszló esőzést a május hónapi rendellenes csapadék eloszlása kö-vette és pedig akként, hogy míg zivatarral járó sebes és kártékony esőzések Debreczen vidékén voltak és egy keskeny sávon Kolozsmegyéből délnyugatra Krassó-Szörénymegye középig, addig az ország egyéb kultúrvidékei 10—65 milliméterrel kevesebb esőt kaptak a sok évi átlagosnál.

Az esőzés esőkkenése azonban ju-nius hóban érte el tetőpontját s a helyett, hogy ezen hónapban a csapadék maximumát érte volna el, mint az a normalis években meg-történik, annak ez időn épen az el-lenkezője volt konstatalható.

Ha azonban az ez idej szárazsá-gnak okát kutatjuk, azt korántsem a jégverés elleni védekezéshez alkalmazott viharágyuzásban fogjuk fel-találni, hanem igenis azon nagyobb szabású légáramlásokban, melyek nemesak a hazai, hanem egyáltalán véve kontinensünk időjárás viszonyait elsősorban befolyásolják s an-nak megadják mintegy a jellegét.

Napjainkig az idej nyár időjárására főbb vonásaiban a leghosszabb idő-tartamokon át az észak vagy észak-nyugoti anticyklonok és makacs délkeleti depressziók ütötték bélye-gét. Az anticyklonok vagy maxi-mumok ugyanis oly területek, ahol a légnyomás legmagasabban áll, míg barometrikus depressziók helyein a légnyomás a legalacsonyabb.

Hazánk időjárása legtöbbször e két szélsőség határában fekdűt, mi-nek következtében az esőzések már tavasz óta igen aránytalanul oszlot-tak meg és csaknem kizárólag ziva-tarokkal jártak, helyenkint intenzív jégesővel, vagy pedig viharos szél-lel egybekötött felhőszakadásokkal.

De maguk ezek a zivatarok sem terjeszkedhettek ki nagyobb terüle-tekre, hanem az ország különböző részein szigetszoportokat képezve inkább csak lokális jelleggel bírtak.

Az ország geográfiai fekvésénél fogva termékenyítő, azaz a mező-gazdaságra nézve jótékony hatású esőket az Adria felől kapja és pe-dig főleg akkor, ha Olaszország fo-

lett jelentékenyebb alacsonyabb lég-nyomás — barometrikus depresszió — fejlődött ki.

Ez esetben nyugot felől általános erősebb borulat mutatkozik és ugyan-azon irányból szép, lassu esőzés in-dul meg, utját az országon át kelet-nek éve.

Az olaszországi depressziók azon-ban már 1899. évi nyár óta mindinkább rosszabbak lettek, s a mi ke-ltező félben mutatkozott is, ott helyben vesztelve fejlődött vissza és semmikép sem érvényesülhetett csapadék-viszonyainak kedvezőbb el-oszlására, sem a mennyiséget sem a területi nagyságot illetőleg.

(Folyt. köv.)

A szerkesztőség üzenetei:

H. Gy. Szinna. Sok aktuális dolgok miatt csak később jöhet.
F. I. Helyben. Így nem lehet felhasználni
V. S. Czéke. Csak a jövő számban jöhet

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA

NYILT-TÉR.)*

A rendőrkapitány brutalitása

A főispán tiszteletére adott fak-lyásmenet alkalmával a vármegye-lháza előtt mentem esendesen, nyugod-tan, minden rendezavarás nélkül. — Egyszerre oda rohant irtóza-tosan felhevült állapotban *Schmidt Lajos* rendőrkapitány, s engem min-den ok nélkül galléron ragadva a legdurvább módon félrelökött, s to-vább is bántalmazott volna, ha a jelenlevő id. *Meczner Gyula* ur közbe nem lép.

Hogy semmi okot sem adtam erre a brutalitásra legjobban bizonyítja az, hogy közvetlenül előttem ment *Vad-dasy Antal* ur, s őt még se bántotta a rendőrkapitány.

Évtizedek óta ujhelyi adófizető polgár, bejegyzett kereskedő vagyok, tisztességem, becsületem ellen soha kifogás nem volt, — pedig bizony jelentékeny összeget fizetek abba a községi adóba, amelyből a kapitány úr fizetését kapja, s azért legalább annyit elvárhatok, hogy ok nélkül ne intulzáljanak.

Hivatkozom a számos szemtanura, hogy semmi rendezavarást el nem követtem, s mégis a legdurváb-ban bántalmaztattam. A közönség ítélőre bízom: művelt tisztviselőhöz méltó-e a kapitány eljárása, — a fő-ispán ur Méltóságának pedig ke-gyes figyelmébe ajánlom, hogy ép akkor, mikor ő olyan nemes szava-kban hirdette székfoglalójában a nép iránt való előzékenységet, a polgá-rok megbecsülését, — micsoda durva módon bánt egy tisztességes polgá-ral ujhely város rendőrkapitánya.

Herczog Lipót

Nyilatkozat.

Mely szerint Nagy-Rozvány köz-ség alulírott lakosai kinyilvánítot-tak, hogy az 1900. évi augusztus hó-yában volt tüzvész után *Schiffmann Salomon* leleszi lákosnak hozzánk ér-kezte, reánk tüzkárosultakra nézve valóságos szerencse volt, mert az ál-tala ajánlott *Bohn-féle biztonsági át-fedő cserép* ez ideig az általunk is-mert fedőanyag közt a legerősebb, tűz ellen a legbiztosabb, legköny-nyebb és legolcsóbb tetőt nyújthatja.

Amiért is ez alkalmommal *Schiff-mann Salomon* urnak ünnepeles kö-szönetünket illetve elismerésünket nyilvánítjuk és az általa ajánlott *Bohn-féle fedőanyagot* minden honfi-társunknak a legmelegebben ajánl-juk.

* Nagy-Rozvány, 1900. évi decem-ber hó 20.

Juhász István bíró.
látta: *Mády József* h. bíró
Isépy Zoltán *Szabó József* egyh. gond-szolgbíró *Fisler Ignác*.

* E rovat alatt közöltékért a szerkesztő nem felelős.

A magyar királyi államvasutak Budapest—Lawoczne közt közlekedő vonatainak MENETRENDJE

Budapest k. p. u. — Miskolcz — Lawoczne.														
ALLOMÁSOK														
Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.			Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.		
I. II.	I-III.	I-III.	I-II	I-III.	I-III.			I-III.	I-II	I-III.	I-III.	I-II.		
710	850	.	235	800	855	ind.	Budapest keleti pályaudvar	érk.	635	130	.	700	890	1000
1105	212	336	630	.	324	ind.	Miskolcz	érk.	1234	925	1237	.	256	552
1212	220	644	.	.	333	érk.)	.	(ind.	1225	.	1220	.	248	545
1113	221	345	.	.	334	ind.)	Zsoltza	(ér.	1224	.	1228	.	247	544
1150	312	433	713	.	432	érk.	Szerencs	ind.	1125	837	1134	.	152	503
.	753	753	.	.	807	érk.	Debreczen	ind.	658	.	822	.	822	.
822	822	.	401	.	.	ind.	Debreczen	érk.	V. v.	1207	.	.	758	750
1156	318	.	715	.	414	ind.	Szerencs	érk.	413	831	.	.	135	502
1255	439	.	814	.	505	érk.	Sátoraljaújhely	ind.	1100	728	.	.	1210	402
532	1205	.	1205	.	633	érk.	Mező-Laborez	ind.	910	350	.	.	350	1149
341	1112	.	1112	.	1205	érk.	Kassa	ind.	330	445	.	.	445	1250
.	1250	.	533	.	1005	ind.	Kassa	érk.	533	1005	.	.	341	.
.	1149	.	330	.	445	ind.	Mező-Laborez	érk.	1112	1205	.	.	332	.
110	506	.	I-III.	.	350	ind.	Sátoraljaújhely	érk.	1205	I-III.	.	.	1153	341
207	614	.	846	.	739	érk.	Csap	ind.	736	654	400	.	1038	247
347	730	.	948	.	916	érk.	Ungvár	ind.	615	553	.	.	836	108
505	835	.	1055	.	410	érk.)	Nyíregyháza	(ind.	446	444	.	.	646	1157
1157	.	.	.	.	651	ind.)	Nyíregyháza	(ér.	.	.	843	.	.	505
108	446	.	855	.	836	ind.	Ungvár	érk.	835	542	520	.	1133	345
209	619	.	955	.	941	ind.	Csap	érk.	730	520	.	.	1030	246
227	647	.	1016	.	1008	érk.	Bátyu	ind.	555	526	.	.	1009	228
441	642	.	.	.	1235	érk.	Királyháza	ind.	526	.	.	.	805	1202
730	1050	.	.	.	456	érk.	M.-Sziget	ind.	320	.	.	.	600	1005
.	340	.	.	.	.	érk.	Kőrösmező	ind.	1130	.	.	.	1201	.
1005	1130	V. v.	339	.	600	ind.	M.-Sziget	érk.	.	950	727	.	456	730
1202	320	418	848	.	805	ind.	Királyháza	érk.	1050	504	.	V. V.	1235	447
237	650	I-III.	1033	.	1038	ind.	Bátyu	érk.	842	504	417	I-III.	942	218
313	740	.	1110	.	1129	érk.)	Munkács	ind.	506	402	.	.	852	141
.	.	.	1117	.	1157	ind.)	Munkács	érk.	415	304	.	.	.	.
.	.	.	1212	.	110	érk.	Szolyva-Hársfalva	ind.	344	150	.	.	820	.
.	.	.	131	.	255	érk.	Völöcz	ind.	240	122	.	.	719	.
.	.	.	243	.	430	érk.	Lawoczne	ind.	1158	.	1201	.	606	.

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmit a művelt közönség számára.

ALDÁSSY ANTAL, BOROVSKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF,
GOLDZIHNER IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

Műszaki szerkesztésével
MARCZALI HENRIK

Mintegy 2500 szöveggel, 500 műmelléklettel, 60 színes mülappal
50 történelmi térképpel, 8500 szöveggel.

A Nagy Képes Világtörténet cselja.

Jelen munkával az első nagy világtörténelmi mű jelenik meg magyar nyelven. Tervében, cseljében, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás. A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az életkönyvét, a világtörténelmet. Nemzeti művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez. Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi köteleesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykorú vagy korhöz illő ábrázolások lesznek. Képes mellékletei, történelmi térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és irasmásolatokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített történelmi muzeumot nyújtanak az előfizetőknek, amint a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai muzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műremekről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű értékét, az egész mű művészi értékét.

Ez a tizenkét kötet a legfontosabb magyar könyvek közé tartozik. Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltségét tanítja barátja, tanácsadója, minden ur háznak ékessége legyen. A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja, tehát nagy, magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat
magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Révai Testvérek
irodalmi intézet részvénytársaság.

Megjelenik tizenkét kötetben
famentes, tehát soha meg nem sárguló papíron.
Egy-egy kötet ára rendkívül díszes felbőr-kötésben, bőrháttal és vászontáblával
8 frt.
Minden négy kötetben egy-egy kötet jelenik meg.

Megjelenik füzetes kötetben is
240 füzetben.
Több füzet semmiképp sem lesz.
Hetenként egy füzet fog közr. bocsátatni.
Egy-egy füzet ára 33 kr.
A füzetes kiadáshoz díszes be-kötési táblák szállítanak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerzhető:
a) Füzetes kiadásban hetenkénti 30 kros füzetekben minden rendes hazai könyvvarusnál.
b) Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával
a) kötetenkénti utánvétellel bérmentve,
b) havi 1 frt 50 kros részletfizetésre.
*
A rendelések a helyi könyvkereskedőhöz vagy a kiadóhoz intézendők.
*
Tájékoztató képes prospektust
vagy
mutatványfüzetet
ingyen és bérmentve
küld a mű kiadóhivatala
Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám.

Előfizető gyűjtők sziveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.

Klstrom kerti nagyszemü befözni való

BARACZK kapható

kgmja 20 krért

Deutsch Salamon

könyvkereskedésben a főgymnasium mellett.

Tenyész juh eladás.

Gróf Károlyi László ur Óméltósága *radványi* uradalmában, a tenyésztés felhagyása folytán eladóvá tétetik:

Fésüs kos	32 darab
» 3-ad és 4-ed fiánya	581 »
» tok (tok) anyja	137 »
» nöstény bárány	172 »
Ligaja kos	21 »
» 3-ad és 4-ed fiánya	316 »
» tok (tok) anyja	102 »
» nöstény bárány	92 »

Bővebb felvilágosítással a *gazdasági intézőség* szolgál *Vily pusztán* u. p. Mikóháza (Zemplénn.)

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség b tudomására hozni, hogy a

BOHN-féle biztonsági átfedő eserepgyár

cs. és kir. udvari szállító képviseletét átvettem

Gyártmányok: *Szabadalmazott biztonsági átfedő-cserepek, közönséges telőcserepek, gerinczserepek, díszítmény és téglák, épületrészek, teracotta, alakzatok és kert-éktítmények*

Képes árjegyzék és minta ingyen és bérmentve.

Kivánatra személyesen is elmegyek.

Teljes tisztelettel
Schiffmann Salamon
Lelesz.

ZINNER VILMOS

MŰ ÓRÁS ÉS ÉKSZERÉSZ

Sátoraljauhely, a Központi kávéház mellett.)

Bámulatos olesó!

1 nickel rem. óra szép tokkal	5 K — fl.
Finomabb	7 K — fl.
3 erős fedéllel	9 K — fl.
Egy ezüst rem óra	9 K 50 fl.
Finomabb	10 K 50 fl.
3 ezüst fedéllel	12 K — fl.
Erősebb	14 K — fl.
Legfinomabb gyártmány	16 K — fl.
Valódi 14 kar. arany fülbevalók	3 K-tól telj.
» » » gyűrűk	5 » »

Mindenféle **fali, inga** és **ébresztő** órák a legolesőbb árban 3 évi jótállással.

Órák és ékszerék javítása **jutányosan** eszközöltetnek jótállás mellett.

Hirdetések közzétételére

legalkalmasabb **Zemplénum** megyének legelterjedtebb politikai lapja a

„Felsőmagyarországi Hirlap“**Hirdetmény.**

A t. ez. közönség tudomására hozatik, hogy alulírt intézet földbirtokokra és S.-A.-Ujhelyben lévő házakra 10—50 évig terjedő

Zörlesztéses kölcsönök

eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

E rovatban egyszeri közlésért
5 sorig 50 fillér fizetendő.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Csim nélküli hirdetésekről készséggel ad felvilágosítást a kiadóhivatal

Apró hirdetések

közzétételére

legalkalmasabb Zemplénum megye legelterjedtebb s egyetlen független politikai lapja a

Felsőmagyarországi Hirlap.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

E rovatban egyszeri beiktatás 5 sorig 50 fillér, minden további szó 4 fillérbe kerül, **vastagabb betűkből 8 fillér.** Felvilágosításokat szives készséggel ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszunk, ha a szükséges levélbélyeg be-küldetik.

Vidékről beküldhetők az apróhirdetések postautalvánnyal; a postautalvány szelvényekre az apróhirdetés szövege is feljegyezhető.

**Elegáns
levélpapírok**

dobozonként

1 koronaért

KAPHATÓ

Landesmann Miksa és Társa

könyvkereskedésben

Sátoralja-Ujhely

Wekerle-tér 502.

Gyógyszerész-gyakornoknak

felvétetik

egy 6 gym. osztályt végzett ifju. Ajánlkozás lehetőleg személyesen esetleg levélben kéretik

Widder Gyula

gyógyszerész Sátoraljauhelyben.

Eladó ház.

Özv. Burger Jónásné hagyatékához tartozó Kazinezy utca 667. szám alatt lévő ház eladó.

Ugyiszintén különféle **butor és konyha berendezések és egy Wertheim Cassa augusztus 4. és 5-én** szadadkézből eladatnak.

Felvilágosítást nyujt: Özv. *Schwarz Móni.* (lakik a Weinberger Dávid féle házban.)

Gimnáziumi tanulók

teljes ellátást és gondos felügyeletet találnak a főgimnázium közelében egy nyugalmazott tanárnál. Ugyanott a zongorában és német nyelvben is alapos oktatás nyerhető. Megkeresések „*Nyugalmazott tanár*” címre Barátság 820. sz. alá Sátoraljauhelybe intézendők.

Legjobb minőségű

osztraui kovácsszén

mtrm. 4 koronáért kapható

Klein Géza

fűszer üzletében, Papsor u. 220.

**Egy kereskedelmit végzett
kisasszony**

alkalmazást keres.

Bővebbet Widder Gyula
gyógyszerésznél.

Eladó

egy kovácsműhelyben való teljes
szerszám-felszerelés

Kiss Mihálynál Ladmócson